

INFORMATIEBRIEF RADEN/STATEN DEELNEMERS PLASSENSCHAP TOEKOMSTIGE SAMENWERKING

Op 24 juni 2022 heeft het algemeen bestuur van het Plassenschap (formeel de gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.) definitieve besluiten genomen over de toekomstige samenwerking in het Plassenschap. Deze brief bevat hierover belangrijke informatie.

Context

Sinds medio 2020 wordt er gezocht naar een andere samenwerkingsvorm binnen het Plassenschap. Directe aanleiding was toenemende onvrede over het functioneren van Recreatie Midden Nederland (RMN) als uitvoeringsorganisatie en de behoefte bij de deelnemers in het Plassenschap te komen tot een eenvoudiger samenwerkingsmodel met meer kwaliteit en lagere kosten voor de taakuitvoering rondom beheer, onderhoud, exploitatie en vergunningverlening, toezicht en handhaving, geen beleidsverantwoordelijkheid en minder bestuurlijke drukte.

Begin 2021 hebben de raden en staten in dit kader richtinggevende uitspraken gedaan waarmee het bestuur van het Plassenschap aan de slag is gegaan. Dit leidde tot een voorstel over de toekomstige samenwerking dat op 1 november 2021 aan de deelnemers gezonden is voor besluitvorming. Op 16 februari 2022 heeft het algemeen bestuur vastgesteld dat er zeer brede steun was bij de deelnemers voor de voorstellen. Gezien deze positieve uitkomst is de afgelopen maanden gewerkt aan de definitieve voorstellen over de toekomstige inrichting van de samenwerking binnen het Plassenschap ingaande 1 januari 2023. Onderdeel van deze definitieve voorstellen was het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling. Het uitgangspunt was daarbij dat de gemeente Wijdmeren een voorstel zou uitwerken over de uitvoering van de werkzaamheden die RMN tot op heden voor het Plassenschap verricht. Het algemeen bestuur heeft daar op 24 juni 2022 definitief over besloten en ingestemd met het voorstel van het college van Wijdmeren. Ter voorbereiding daarvan is er op 13 juni 2022 een klankbordbijeenkomst voor leden van de staten en raden gehouden.

Kernelementen van de samenwerking vanaf 1 januari 2023

De samenwerking in het Plassenschap ziet er vanaf 1 januari 2023 als volgt uit:

1. Het Plassenschap wordt omgevormd van een gemeenschappelijke regeling met een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur tot een beleidsarme bedrijfsvoeringsorganisatie met één bestuur. In het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie hebben collegeleden van de deelnemers zitting. De gemeenschappelijke regeling is hiermee door middel van een unaniem besluit van de deelnemers in overeenstemming gebracht. De gewijzigde regeling treedt op 1 januari 2023 in werking.
2. De gemeente Utrecht treedt uit. In dat kader heeft de gemeente Utrecht met de provincie Utrecht afspraken gemaakt over de financiële uitruil in de bijdragen aan het Plassenschap en Stichtse Groenlanden, zodat dit budgettair neutraal uitwerkt voor de andere deelnemers.
3. De gemeente Wijdmeren gaat langjarig de taakuitvoering doen rondom beheer, onderhoud, exploitatie en de bijbehorende bedrijfsvoering voor de bezittingen van het Plassenschap.
4. De taken op het terrein van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) gaan (terug) naar de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdmeren. Het financiële effect binnen de begroting van het Plassenschap op de kosten van toezicht en handhaving wordt gecompenseerd door

een kwaliteitsbijdrage van alle deelnemers. Naar de financiële effecten op de kosten en baten (leges) van vergunningverlening binnen de begroting van het Plassenschap wordt nog onderzoek gedaan.

5. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland wordt per 31 december 2022 opgeheven.

Hieronder volgt een toelichting op deze kernelementen.

1. Het Plassenschap wordt een beleidsarme bedrijfsvoeringsorganisatie

De samenwerking binnen een gemeenschappelijke regeling (GR) blijft bestaan, maar wordt omgevormd naar een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De belangrijkste reden voor omvorming van de huidige GR naar een BVO is de op uitvoering gerichte aard van de schapstaken in de nabije toekomst. De op de uitvoering gerichte taken van het schap maakt het mogelijk te kiezen voor een 'beleidsarme' BVO met één bestuur. Hierdoor wordt de bestuurlijke drukte aanzienlijk verminderd. Het bestuur houdt zich bezig met het beheer van de eigendommen, het vaststellen van de kaders voor de taakuitvoering (beheer & onderhoud, exploitatie, communicatie en bedrijfsvoering), het maken van afspraken met de uitvoerende partijen en het vaststellen van de begroting nadat hierover van de deelnemers een zienswijze is gevraagd. Het bestuur komt in beginsel 2x per jaar bij elkaar. Tegelijkertijd behouden de raden en staten invloed op de samenwerking via de P&C-cyclus en blijven zij betrokken bij het werk van het schap, waarmee democratische legitimatie geborgd is. De BVO houdt de eigendommen die het nu op het grondgebied van beide gemeenten in het bezit heeft en houdt het eigendom over de materiële activa. Er worden dus geen gebieden of eigendommen aan de samenwerking onttrokken.

Bij dit alles is het van belang dat deze nieuwe samenwerkingsvorm een trendbreuk is met hoe het nu gaat en dus ook vraagt om een cultuurverandering binnen de samenwerking, waaraan door het Plassenschap en de deelnemers samen gewerkt gaat worden.

2. De gemeente Utrecht treedt op 31 december 2022 uit de Regeling

De gemeente Utrecht treedt per 1 januari 2023 uit de samenwerking omdat zij geen belangen heeft en zal dus niet gaan deelnemen in de bedrijfsvoeringsorganisatie. De gemeente Utrecht ruilt haar bijdrage aan het Plassenschap (ca. € 185.000 per jaar) met de provincie Utrecht. De gemeente Utrecht betaalt na 1 januari 2023 geen bijdrage meer aan het Plassenschap maar verschuift deze bijdrage naar Recreatieschap Stichtse Groenlanden. De provincie Utrecht verlaagt haar bijdrage in Recreatieschap Stichtse Groenlanden met een gelijk bedrag en verhoogt haar bijdrage in het Plassenschap met hetzelfde bedrag. De integrale uitkomst van deze uitruil is voor beide schappen en voor de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht budgettair neutraal. De algemeen besturen van beide schappen als ook de deelnemende colleges, raden en staten in zowel het Plassenschap als Recreatieschap Stichtse Groenlanden hebben met deze uitruil ingestemd. De gemeente Utrecht blijft, ondanks de beoogde uittreding uit het Plassenschap, wel bijdragen in de liquidatiekosten van RMN.

3. De gemeente Wijdmeren gaat de taakuitvoering voor het gehele gebied doen

Het college van B&W van de gemeente Wijdmeren heeft een voorstel gedaan aan het Plassenschap over de taakuitvoering rondom beheer, onderhoud, exploitatie en de bijbehorende bedrijfsvoering voor het gehele gebied van het Plassenschap, dus zowel de 'natte' als de 'droge' delen. In dit voorstel is in tweede instantie dus ook de taakuitvoering voor de droge gebieden opgenomen. Aanvankelijk was het de bedoeling deze taak bij Staatsbosbeheer onder te brengen, maar in de gesprekken met Staatsbosbeheer bleek dit uiteindelijk toch geen wenselijke oplossing. Niet in de laatste plaats omdat er tot 31 december 2023 contractuele verplichtingen liggen met een derde partij die beter onder regie van gemeente Wijdmeren uitgediend kunnen worden. Met dit voorstel is door het AB van het Plassenschap op 24 juni 2022 ingestemd.

Dit voorstel laat zien dat de taakuitvoering door de gemeente Wijdmeren binnen de bestaande budgetten die (geïndexeerd) beschikbaar zijn in de begroting 2022 van het Plassenschap kan worden gedaan. Bovendien is sprake van een verschuiving van de middelen die nu besteed worden aan overhead naar de primaire taken. In het voorstel van de gemeente Wijdmeren ontstaat er een vrijval op de overhead van afgerond € 175.000. Dat was een belangrijk oogmerk in de omvorming van het samenwerkingsconstruct. Dat de gemeente Wijdmeren erin geslaagd is dat waar te maken verdient een groot compliment en waardering. In 2023 wordt van deze vrijval € 50.000 ingezet voor een minimaal noodzakelijke kwaliteitsimpuls in de taakuitvoering en € 125.000 om een MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP), een MeerjarenInvesteringsplan (MJIP) en een uitvoeringskader op te stellen. Vanaf 2024 gaat de vrijval voor een bedrag van € 100.000 aangewend worden voor de kwaliteitsimpuls (dan structureel). Ten aanzien van het resterende deel ad € 75.000 kan het bestuur van het Plassenschap vervolgens een afweging maken over de gewenste aanwending, bijvoorbeeld voor een verdere kwaliteitsimpuls. Er kan zo de komende jaren dus stapsgewijs een impuls worden gegeven aan de kwaliteit van de uitvoering en ook kunnen de in 2023 te maken eenmalige invlechtingkosten uit de budgetten die beschikbaar zijn volgens de kadernota 2023 gedekt worden. Er is zo sprake van meer kwaliteit voor hetzelfde geld.

4. De VTH-taken gaan (terug) naar de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdmeren

De VTH-taken worden vanaf 1 januari 2023 niet meer uitgevoerd door het Plassenschap. De samenwerking heeft straks nog maar twee grondgebiedgemeenten die onderling zullen afstemmen over de APV's en mandaatverlening. Verder lopen er gesprekken tussen beide gemeenten om over de uitvoering van deze taken samen een afspraak te maken. Deze gesprekken worden de komende periode voortgezet.

Het (terug) overdragen van de VTH taken aan beide gemeenten heeft financiële consequenties voor de vier deelnemers in het schap en daarnaast voor de twee gemeenten die de taken vanaf 1 januari 2023 gaan uitvoeren. In de kern: de kosten voor beide gemeenten nemen toe en de bijdrage voor beide provincies daalt. Uitgangspunt en gedachte van de deelnemers van het schap is steeds geweest dat de (terug) overdracht van de VTH niet leidt tot minder aandacht voor toezicht en handhaving; alleen de verantwoordelijkheden komen anders te liggen. Dat maakt het mogelijk om als uitgangspunt te hanteren dat deze taak- en verantwoordelijkheidsverschuiving van het schap naar de beide gemeenten kostenneutraal wordt uitgevoerd en in aansluiting bij dit principe gezamenlijk wordt opgevangen. Dat laatste gebeurt door de TH-taken te blijven financieren via de begroting van het Plassenschap, gezien het gezamenlijke belang voor alle deelnemers van een adequate uitvoering van de TH-taken om zo de kosten voor beheer, onderhoud en exploitatie te beheersen. De twee gemeenten ontvangen daarvoor vanuit de begroting van het Plassenschap een vergoeding in de

vorm van een kwaliteitsbijdrage TH die overeenkomt met het gebudgetteerde nadeel van de twee gemeenten. In dat geval blijft de begroting van het Plassenschap op dit onderdeel even hoog als nu het geval is en dat geldt ook voor de bijdragen van de vier deelnemers. Dat betekent verder dat er binnen het Plassenschap bestuurlijke en ambtelijke afstemming is over het kwaliteitsniveau van uitvoering van de TH-taken en beide gemeenten daarover ook rapporteren aan het Plassenschap.

Een ander effect van het (terug) overdragen van de VTH taken aan beide gemeenten is dat de opbrengsten van ontheffingsverlening (de V) vervallen in de begroting 2023 van het Plassenschap. Omdat ontheffingsverlening op basis van wetgeving maximaal kostendekkend mag zijn, zou dat in principe niets mogen betekenen voor de deelnemers van het Plassenschap. De kosten en opbrengsten vallen dan tegen elkaar weg. Of dat ook in werkelijkheid zo is, is nog onduidelijk. Er is een nader onderzoek gestart om het effect en eventuele consequenties in beeld te brengen. De bedoeling is dit in september 2022 af te ronden zodat de uitkomsten verwerkt kunnen worden in de begroting 2023 van het Plassenschap.

5. De uitvoeringsorganisatie Recreatie Midden Nederland wordt per 31 december 2022 opgeheven

Al in hun richtinggevendende besluiten begin 2021 hebben de deelnemers in het Plassenschap zich uitgesproken voor opheffing van Recreatie Midden Nederland als uitvoeringsorganisatie voor de recreatieschappen Loosdrechtse Plassen e.o. en Stichtse Groenlanden. Nu er voor de toekomst andere uitvoeringsorganisaties gevonden zijn kan dit voornemen per 31 december 2022 geëffectueerd worden. De taken en medewerkers van RMN gaan over naar de gemeente Wijdmeren, Staatsbosbeheer (die de taakuitvoering voor Recreatieschap Stichtse Groenlanden gaat doen) of de provincie Utrecht (die de bestuursondersteuning levert en de taken en medewerkers van het Routebureau in de provinciale organisatie opneemt).

Wat moet er binnen het Plassenschap de komende maanden nog gebeuren?

De besluiten over het aangaan van de samenwerking met Wijdmeren en het oplossen van de financiële consequenties van het terug overdragen van de VTH-taken naar de gemeenten zullen verwerkt worden in de ontwerpbegroting 2023, welke in september 2022 aan het DB en AB wordt aangeboden en daarna voor zienswijzen aan de deelnemers wordt voorgelegd. Vaststelling van de begroting 2023 zal plaatsvinden in de AB vergadering van 7 december 2022.

De gemaakte samenwerkingsafspraken tussen het Plassenschap en de gemeente Wijdmeren zullen vastgelegd worden in een samenwerkingsovereenkomst. Dit betreft een juridische codificatie van de al bereikte inhoudelijke overeenstemming. Deze samenwerkingsovereenkomst wordt in september 2022 aan het college van B&W van Wijdmeren en het DB en AB van het Plassenschap aangeboden voor instemming. Daarna volgt ondertekening.

Vanaf 1 juli 2022 start Wijdmeren met de voorbereiding van de overname van de taken en medewerkers van RMN. Over de personele gevolgen van deze overname zijn door het bestuur RMN als verantwoordelijke werkgever met de vakbonden afspraken gemaakt in het sociaal plan. Tussen het college van B&W van Wijdmeren en het bestuur van RMN wordt in dit kader nog een overnameovereenkomst gesloten. Ook deze overnameovereenkomst wordt in september 2022 aan het college van B&W van Wijdmeren en het DB en AB van het Plassenschap aangeboden voor instemming. Daarna volgt ondertekening.

Intussen zullen de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdmeren de afspraken ten aanzien van de uitvoering van de VTH-taken nader concretiseren, formaliseren en implementeren.

Tenslotte wordt de gewijzigde gemeenschappelijke regeling in december 2022 gepubliceerd, zodat deze per 1 januari 2023 in werking zal treden.

Tot slot

Met deze informatiebrief hebben wij u inzicht gegeven in de belangrijke besluiten die er de afgelopen periode door de deelnemers en het bestuur van het Plassenschap genomen zijn over de vormgeving van de onderlinge samenwerking en taakuitvoering door de gemeente Wijdmeren.

Wij zien met vertrouwen de nieuwe samenwerking tegemoet.

Het dagelijks bestuur van het Plassenschap.

Mw. C.R. Larson

Voorzitter

Mw. J. Brand

Secretaris